SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 30 päivänä kesäkuuta 2011

774/2011

Sisäasiainministeriön asetus

tiedottamisesta säteilyvaaratilanteessa

Annettu Helsingissä 21 päivänä kesäkuuta 2011

Sisäasiainministeriön päätöksen mukaisesti, säädetään säteilylain (592/1991) 67 §:n 2 momentin nojalla:

1 §

Soveltamisala

Tämä asetus koskee normaalista poikkeavien säteilytilanteiden varalta toteutettavaa toimenpiteiden suunnittelua ja yhteensovittamista väestölle ennalta annettavien ja säteilyvaaratilanteessa annettavien tietojen osalta.

2 §

Säteilyvaaratilanne

1) Säteilyvaaratilanteilla tarkoitetaan kaikkia tilanteita jotka johtuvat:

a) Suomessa 2 momentissa tarkoitetuissa laitoksissa tai siinä tarkoitettujen toimintojen yhteydessä tapahtuneesta onnettomuudesta, mikäli onnettomuudesta aiheutuu tai saattaa aiheutua merkittävä radioaktiivisten aineiden päästö tai suoran säteilyn vaara;

b) Suomessa tai ulkomailla havaituista epätavallisen korkeista radioaktiivisuusarvoista, jotka saattavat vaikuttaa haitallisesti väestön terveyteen;

c) muista kuin kohdassa a) tarkoitetuista onnettomuuksista, jotka sattuvat 2 momentissa tarkoitetuissa laitoksissa tai siinä tarkoitettujen toimintojen yhteydessä ja jotka aiheuttavat tai saattavat aiheuttaa merkittävän radioaktiivisten aineiden päästön;

d) muista onnettomuuksista, jotka aiheuttavat tai saattavat aiheuttaa merkittävän radioaktiivisten aineiden päästön.

2) Säteilyvaaratilanteilla tarkoitetaan lisäksi tilanteita, joiden syy on seuraavissa laitoksissa tai toiminnoissa:

a) ydinreaktori, sijainnista riippumatta;

b) ydinpolttoainekiertoon liittyvä laitos;

c) radioaktiivisen jätteen käsittelylaitos;

d) ydinpolttoaineen tai radioaktiivisen jätteen kuljetus ja varastointi;

e) radioisotooppien tuotanto, käyttö, varastointi ja kuljetus maatalouden, teollisuuden ja lääketieteen sekä vastaaviin tieteen ja tutkimuksen tarkoituksiin sekä radioaktiivisten jätteiden hävittäminen;

f) radioisotooppien käyttö avaruuslaitteiden voimanlähteenä.

3 §

Väestön altistus

Merkittävä radioaktiivisten aineiden päästö, epätavallisen korkeat radioaktiivisuusarvot ja suoran säteilyn vaara, jotka saattavat vaikuttaa haitallisesti väestön terveyteen tarkoittavat tilanteita, joiden seurauksena väestön altistus voi ylittää säteilyasetuksessa (1512/1991) säädetyt väestön annosrajat.

Säteilyvaaratilanteessa mahdollisesti altistuvalla väestöllä tarkoitetaan väestöryhmää,

jota varten viranomaiset ovat laatineet 2 §:n 1 kohdassa tarkoitetun säteilyvaaratilanteen varalta pelastuslain (379/2011) 48 §:ssä tarkoitetun ulkoisen pelastussuunnitelman.

Säteilyvaaratilanteessa tosiasiallisesti altistuneella väestöllä tarkoitetaan väestöryhmää, jota varten toteutetaan erityisiä suojelutoimenpiteitä säteilyvaaratilanteen yhteydessä.

4 §

Ennalta annettavat tiedot ja valvonta

Ydinlaitoksen toiminnanharjoittajan (haltijan) on yhteistyössä pelastuslaitoksen ja Säteilyturvakeskuksen kanssa huolehdittava, että väestöllä on käytettävissään:

1) perustiedot radioaktiivisuudesta ja säteilyn vaikutuksesta ihmiseen sekä ympäristöön;

2) tietoa erilaisista säteilyvaaratilanteista ja niiden vaikutuksista väestöön ja ympäristöön;

3) tietoa säteilyvaaratilanteen varalle suunnitelluista toimista väestön varoittamiseksi, suojelemiseksi ja auttamiseksi sekä tietoa toimenpiteistä vastaavista viranomaisista;

4) ohjeet toiminnasta säteilyvaaratilanteissa.

Aluehallintoviraston tulee valvoa, että 1 momentissa mainitut tiedot pidetään ajantasaisina ja jaetaan vähintään kolmen vuoden välein säteilyvaaratilanteessa mahdollisesti altistuvalle väestölle sekä aina, kun niissä tapahtuu merkittäviä muutoksia. Tiedon on jatkuvasti oltava väestön saatavilla.

Toiminnanharjoittajan velvollisuudesta laatia säteilysuojeluohjelma radioaktiivisen aineen kuljetusta tai tilapäistä säilytystä varten säädetään vaarallisten aineiden kuljetuksesta tiellä annetun valtioneuvoston asetuksen (194/2002) 29 a §:ssä.

5 §

Säteilyvaaratilanteessa annettavat tiedot

Säteilyvaaratilanteessa tosiasiallisesti altistuneelle väestölle on annettava nopeasti ja toistuvasti seuraavia tietoja:

1) tiedot kyseisestä vaaratilanteesta ja mahdollisuuksien mukaan sen luonteesta (alkuperästä, laajuudesta ja todennäköisestä kehityksestä);

2) suojautumisohjeet, jotka voivat koskea

a) suosituksia pysyä sisätiloissa;

b) joditablettien ja suojavarusteiden käyttöä;

c) mahdollisesti saastuneiden elintarvikkeiden käytön rajoittamista;

d) yksinkertaisia puhdistusohjeita;

e) evakuointijärjestelyjä;

f) tarvittavia erityisohjeita tiettyjä väestöryhmiä varten;

g) kehotuksia noudattaa viranomaisten ohjeita.

3) tieto tilanteen vastuuviranomaisesta.

Jos tilannetta edeltää väestön varoittamisvaihe, jolloin suojelutoimia ei vielä tarvita, on viranomaisten annettava säteilyvaaratilanteessa mahdollisesti altistuvalle väestölle jo tämän vaiheen aikana tietoja ja ohjeita, kuten kehotus seurata radiota ja televisiota sekä muita tiedonvälityskanavia.

Tietoja ja ohjeita on säteilyvaaratilanteessa käytettävissä olevan ajan rajoissa täydennettävä toistamalla perustietoa radioaktiivisuudesta sekä sen vaikutuksista ihmisiin ja ympäristöön.

6 §

Säteilyvaaratilanteessa pelastustoimintaan osallistuvat henkilöt ja henkilöille annettavat tiedot

Velvollisuudesta osallistua pelastustoimintaan säädetään pelastuslain (379/2011) 37 §:ssä.

Asianosaisten pelastustoimintaan osallistuvien viranomaisten on huolehdittava siitä, että erilaisissa säteilyvaaratilanteissa pelastustehtäviin mahdollisesti osallistuvat 2 §:n 2 kohdassa määriteltyjen laitosten henkilöstöön kuulumattomat henkilöt saavat riittävää ja säännöllisesti päivitettyä tietoa osallistumisen terveydelle aiheuttamista vaaroista ja tarvittavista varotoimenpiteistä. Säteilyvaaratilanteessa tietoja tulee täydentää tilanteen vaatimusten mukaisesti.

7 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2011.

Tällä asetuksella kumotaan sisäasiainministeriön asetus säteilyvaaratilanteiden varalle laadittavista pelastustoimen suunnitelmista ja säteilyvaarasta tiedottamisesta (520/2007).

Helsingissä 21 päivänä kesäkuuta 2011

Sisäasiainministeri *Anne Holmlund*

Ylitarkastaja Mikko Jääskeläinen

JULKAISIJA: OIKEUSMINISTERIÖ EDITA PRIMA OY / EDITA PUBLISHING OY ISSN 1455-8904 / 1237-3419 (painettu)